

men det ligger jo nær, at den private Entreprenør mindre kan taale Tabene ved velende Konjunkturer end Statskassen, og forsaavidt han altsaa paatager sig Risikoen i Stedet for Staten, maa han have en meget høi Assurancepræmie, saa maa han have en saa høi Betaling, at han har en betydelig Chance for at vinde til Erstatning for den mindre Chance, han har for at tabe. Jeg tror altsaa, at naar man vil dømme om, hvorvidt de nuværende jydskke Baner forrente sig eller ikke, maa man kun se hen til, hvad Banerne i Virkeligheden kunde have været byggede for, og til de Dele af Banerne, som efter deres Retning følge Handelens naturlige Gang, og derimod ikke se hen til de Stykker af Banerne, som nu, for at bruge den høitærede Finantsministers Udtryk, ligge næsten unyttede eller i alt Fald meget lidt benyttede hen. — Jeg kan ikke forlade dette Emne uden tillige at gjøre opmærksom paa det i mine Tanker høist Betydelige i, at den høitærede Finantsminister nu med saa stor Styrke gjør gjældende, at vi for at bygge de vestjydskke Jernbaner maa paalægge os selv nye Skatter, og at det ikke vil være rigtigt at bygge disse Jernbaner for Dele af Statsformuen, medens man, den Gang man bestemte sig til at paabegynde Anlægene af Jernbaner i Jylland i 1857, og den Gang man i 1861 afsluttede de endelige Kontrakter angaaende Bygningen af disse Baner, ganske rolig gik ind paa at udråde den hele Byggesum i Statsobligationer, og det endogsaa Statsobligationer, for hvilke der ikke var bestemt nogen Amortisation. Man gik altsaa den Gang ind paa at bygge disse Jernbaner, om hvis Rentabilitet Formeningen den Gang vistnok ikke var stort bedre, end den høitærede Finantsministers Formening nu er om de vestjydskke Jernbaner, for et Betalingsmiddel, som var uopsigelige Statsobligationer. Det vil altsaa sige, at man den Gang ikke ansaa det for at være nødvendigt, at Skatteyderne skulde af deres Skattelomme betale Anlægskapitalen; de ledende Mænd fandt det den Gang ganske naturligt, at man tilveiebragte disse store Jernbaneanlæg ved Stiftelsen af et nyt, fast Statslaan. Jeg brugte det Udtryk, at jeg fandt det besynderligt; det Besynder-

lige for mig ligger deri, at Modstanden mod Bygningen af de vestjydskke Baner for Dele af Statsformuen kommer — saa synes mig i det Mindste — nu netop fra den Side, som var den ledende den Gang, da Lovene af 1857 og 1861 om Jernbanebygninger i Jylland bleve vedtagne.

Det er et Hovedpunkt endnu, som jeg maa tillade mig at opholde det ærede Thing et Par Diebliske ved, og det er den høitærede Finantsministers Stilling ligeoverfor eller rettere i Anledning af de foreliggende Spørgsmaal. Dersom jeg forstod den høitærede Finantsminister ret den Gang, han igaar udtalte sig — Foredraget har jeg ikke set foreligge trykt endnu —, saa var det den høitærede Finantsministers Mening, at der muligvis kunde være nogen Tvivl om Finantsministerens Berettigelse til at modsætte sig Afslutning af Kontrakter om Jernbanebygninger ved Indenrigsministeren, naar Indenrigsministeren kunde paaberaabe sig foruden en særlig bemyndigende Lov tillige en Bevillingspost i Finantsloven. Men den høitærede Finantsminister udtalte derefter, at det i alt Fald var utvivlsomt, at Finantsministeren havde en Ret til at modsætte sig Forelæggelsen af Lovforslag, der betinge Udgifter for Statskassen, ved andre Ministre, og ogsaa en Ret til for sit Vedkommende at negte sit Samtykke til, at saadanne Lovforslag blive til endelig Lov. Dert er jeg enig med den høitærede Finantsminister, men han bemærkede i Anledning deraf, at det for ham, naar han skulde overveie, om det var forsvarligt fra hans Side at give sit Samtykke til Forelæggelsen af saadanne Lovforslag, som handlede om almenyttige Foretagender, vilde være af afgjørende Betydning eller i alt Fald af væsentlig Betydning at vide, om der var en Skatteberedvillighed tilstede hos den bevillende Magt eller ikke. Jeg tror ikke at have misforstaaet den høitærede Finantsminister i saa Henseende. Den Forbindelse, hvori denne Udtalelse fremkom — en Udtalelse om Noget, der jo i og for sig var meget let forstaaeligt — kunde let give den Karakteren af en Trusel (Finantsministeren: Ret). Den kunde let frembringe det Indtryk hos Nogle, at den høitærede Finants-